

7578

Meie Mats

Nr. 24. (206)

Laupäeval, 2. augustil 1919.

Nr. 24. (206)

Nüüd läind, nüüd läind kõik elu kuldsed tunnid . . . !

EESTI RAHVUS-
SAAMATUKOGU

Kingsepp: „Pagana igaw on üksi metsas põosa all õhtu einet wõtta — kui sa seda waremalt kõrgemas ringkonnas ja suurte riigimeestega ühes oled harjunud tegema!“

Kosjasobitajad.

Sõjamehe romaan.

(Järg 12.)

Horst Bodemer.

Arwenõunik oli wennatütre tagasitulekut oodanud. Kesköö oli juba ammu mööda, kui wiimaks tuli — wäkuwail silmil, närtsinud sinililled käes.

„Kus sa ometi olid?“ hüüdis arwenõunik, weel enne kui neiu teretada suutis.

„Olen hästi lõbutsenud, isegi wäga hästi, onu!“

„Seda ma näen. Aga see pole kellegi wastus minu küsimuse peale.“

Neiu wõttis istet ja pani lillekimbud oma ette. Nüüd algas siis tants! Mitte nõrkust näidata! Ta läks oma teed nüüd üksi, keegi ei wõinud teda kõrwaldada. Juba küllalt kaua oli ta iseseiswuse ja õnne järele janunenud!

„Luba, armas onu, ma olen kakskümmend-neli aastat wana ja ei wõlgne enam kellegile aruandmist!“

Arwenõunik tõstis kulmud kõrgele. Jseäralik heli kajas Maria sõnadest wälja, ta silmad särasid, naeratus lehwis ta huultel, naeratus, mis aimata laskis, et neiu kellegagi kohku juhtunud, kes tema peale muljet awaldanud. Sellepärast oli tarwis ettewaatlilik olla.

„Olen ma sind iial millegis takistanud?“ küsis ta.

„Küllalt tihti, onukene!“

„Ei, laps, selle peale pole ma weel iial mõelnud. Ja kui sina sellest niiviisi oled aru saanud, siis on mul sellest kahju. Mina tunnen ainult oma kohuse oletat seda lubamist täita, mis su isale andsin. Wõib olla, et ma selle juures igakord õiget tooni ei leidnud. Olen ju lihtne mees! Aga minu hea tahtmise juures kahelda, selleks pole sul põhjust.“

Seal oli raske wastata! — Oh mis, nüüd aga tarwis kindel olla ja mitte sõrme anda!

„See on küll tõsi! Tihti ei tabanud sa õiget tooni, onu Konrad! Ka täna õhtu mitte. Ja mulle on nüüd mu terwet jõudu waja. Küll sa juba õigel ajal kuuled, mis kuulma pead. Aga juba nüüd selle üle rääkida — ei! Palun, ära tee elu mulle raskeks! Iial ei ole mulle nii selget pead tarwis olnud kui just nüüd. Mina ei wangu mitte kergemeelselt mehe rinnale, selle peale wõid sa kindel olla!“ Ta tõusis üles. „Head ööd, onu!“

Arwenõunik waatas talle kohmetult järele. Nii siis oli Maria süda ju ometi rääkinud. Ta murdis pead, kes see wõiks olla, kuid ei jõudnud selgusele. Kus wõis Maria selle tutwuse teha? Kudas oli ta täna õhtuse kutse saanud? See saladuslikkus oli igatahes kahtlane. Ja kui hilja oli ta tagasi tulnud! Üksi! Kas tegi seda keegi heast perekonnast neiu?

Wanal tublil mehel tõusis higi otsaesisele. Mis nüüd? Mis nüüd? Kellelt pidi ta nõu küsima.

Arwenõunik ei saanud sel ööl magada. Tuhandeid plaana tagus ta, aga heitis kõik jälle kõrwale. Tema tarkuse wiimane lõpp oli: ära oodata, mis tulewik toob, ja kui tarwis, wahele astuda tugewal käel! — Jah, aga millal oli „õige aeg“? Wärin käis ta kehast läbi. Nõutult waltisid ta silmad wälja pimedasse öösse!

Uffeln oli autojuhile ära maksnud ja siis, mantlikrae ülewal ja käed taskus, Loomaiaas ringi kolanud. Ta lakkisaabaste all krigrises liiw ja lumi. Ilm oli külmemaks läinud.

Aga tarwis oli hädasti nüüd oma mõtetega üksi olla. Ta ei oleks wõinud uneski ette näha, et õhtu nii lõppes. Tema, kes nii tihti kojakonna parketil käinud, ja nii mõndagi neiu kätte wahel hoidnud, kelle järele teised sõrmi lakkusid, ta armastas seda neiu Berliini põhjast, neiu, kes seal oma arwenõuniku onu seltsis elas!

Noh, see polnud häbiasi! Kuid häbiasi oli, et see südamlilik, kastepriske neiu ära sahkerdati! Ja kuigi temale! Temale, kes teda armastas!

Kui ta Maria Hoffmanile tõtt ütles?

Oh, kui heameelega oleks ta seda teinud! Aga kui ta temast siis lahti ütles? Kui hirmus, et tal silmus nii kowasti kaelas oli! Ja wiimaks pidi ta ju ka paruniprouat kaitsma!

Noh, kui ta selle sammu ka oli astunud meeleehtimises, nadi ei olnud ta sellepärast weel mitte, ei tahtnud seda ka olla Maria Hoffmanni wastu. Kui ta teda kätel kandis, kui tal kindel teadmine oli tema armastusest, küll siis kord ka see suur tund tuli, mill Maria talle kõik andeks andis!

Ta kiristas hambaid. Siis niikaua patustati ühe süüta südame wastu!

Ta löi rusikaga wihaselt õhku. Nüüd tuli lõpp teha! Hoop tuli anda hoobi järele, et lolulus kauemini ei kestaks, kui just hädasti waja!

Paruniproua Lehrburg oli järgmisel hommikul aegsasti majast lahkunud. Ta sõitis proua Heisterloh juure.

„Kõik saab imetaolikult klappima! Seekord on mäng kerge! Siin weksel kümnetuhande marga peale Teile, kaks teist andke proua Skodrowskile. Sõitke kohe sinna. Uffelnile on kohe vähemalt sadatuhat marka enese jaoks waja!“

Pikkamisi jalutas paruniproua siis külmal hommikul koju. Läks äri hästi, siis sai ta wäike maja täiesti wõlapriiks. Nii palju ja nii libedasti oli harwa teenida!

Kui tüdruk talle ukse awas, teatas ta ühtlasi:

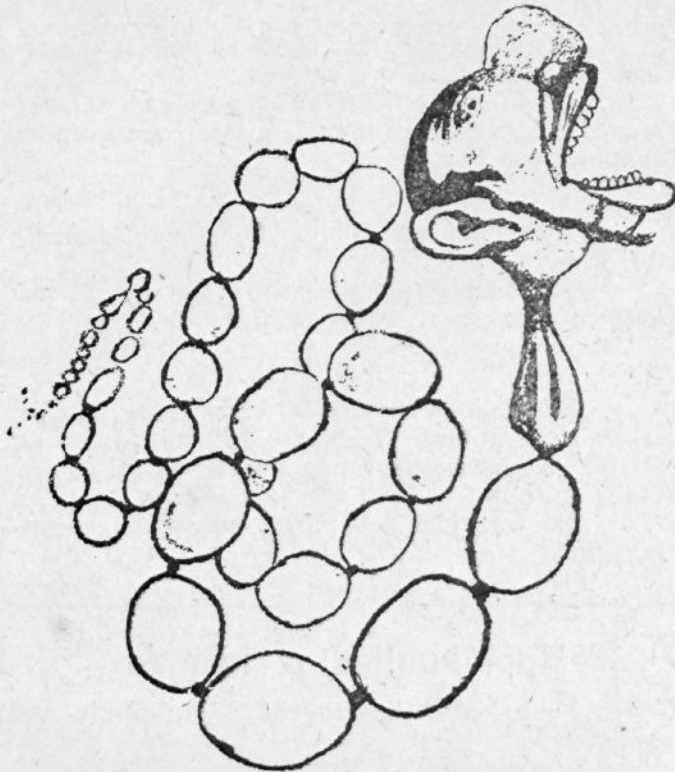
„Herra ülemlleitnant von Uffeln ootab armulist prouat juba pool tundi.“

Nüüd hakkasid paruniproua sõstrasilmad särama.

(Järgneb.)

Teaduse alalt.

Wabariigis möllawate haiguste pisielukad. (Demokraatlise mikroskoopiga miljon korda vähendatud).

Ahnuse haigus ja selle pisielukas.

Wabariigi endisest toitlusministeriumist väga kiirelt laiali lagunened kardetaw ja külgehakkaw haigus, millesse paljud ametnikud ja warustuswalitsused, lisenzkomisjonid, ka talupojad ning täituru spekulandid raskest haigeks on jäänud.

Haiguse arstimiseks on hea abinõu 1000 margaliste kuke munade kimp. Lõpulikult paraneda võib aga haigus, kui haigele paragraride kompressi teha ja ta Naissaarde ehk Nõmme „kurorti“ päikse wannidele saata.

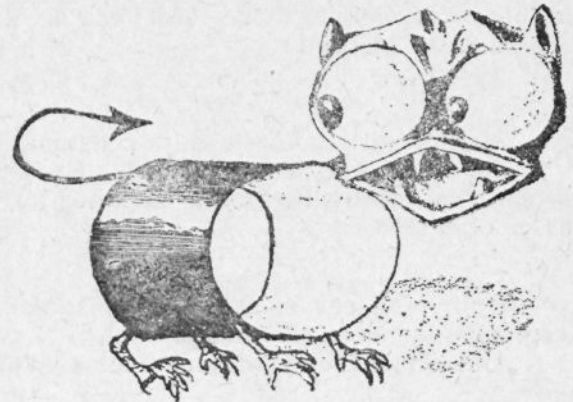
Sulejoonistused kunstinäituselt.

(Wisatud paberile pliiatsiga Joh. Faber nr. 2)

K. Mägi maali „Pietà“ ees seisawad kaks kommunisti näoga intelligenti ja arwustawad.

„Siin on katsutud mingisugust stilisatsiooni luua, kuid see ei ole põrmugi õnnestanud . . . Ja missugune proportsion! Kristusel on suur pea nagu peaministril, kuna eelplaani olewa nais-terahwa oma selle kõrwal mikroskoopiline on. Ja anatomia, on need kehad? Need on kokku kuhjatud sepikutaigna rullid!

„Ja see on õige, kuid need wead wabandab suurepäraliselt edasiantud Juudase kuju. Siin on stiili, siin on joonistust, siin on wärwi, siin on ideed, siin on elu! See on midagi esimese klassilist!“

Kadeduse haigus ja selle pisielukas.
(Umbes wähhjatõbe taoline haigus.)

Wõimu püüdwaes ringkondades väga laialt moodis olew haigus. On ka juba tööliste hulgas laiale lagunemas.

Kõige kardetawamalt möllab see haigus praegu meie uues linnawolikogus ja kui walija1 neid haigeid sealt haigemajasse ei paiguta ega haiguse wastu abinõusi ei otsi, võib see meie linnale väga kardetawaks saada.

Karmide abinõude waral, ka lõikuse teel arstitaw haigus.

„Kus see Juudas siis on? . . . Missugune?“
Kahju et teda praegu näha ei ole. Ta on sinna kalju rünka taha läinud, et ennast üles puua!

Seppa „nahksildasi“ silmitsewad paar „kunstarmastajat“ pead raputades.

„Need on esimeseklassilised tööd!

„Ma aga arwan, et autor esimeses klassis ei olegi weel!“

„See Sepp on ka wist enamlane?“

„Mispärast sa seda arwad?“

„Sa näed et talle kõige enam lugupidamist näituse „siseministrite“ poolt on awaldatud!“

„Selle Seppa suure juraka plakatsi ma ostan ära küll!“

„Ega sa sõgedaks ei ole jäend?“

„Mitte sugugi! . . . Sel asjal on oma wääratus — ma saan tubli wihmakuue ja eidele turulkaima tuhwlid!“

„Kudas Laipmann sulle ka meeldib?“

„O, ta on tore mees!“

„Ei, sa ei saand aru! . . . Kudas ta tööd sulle meeldiwad?“

„Ah soo! . . . Oleks see minu teha olnud, ma oleks ta nende tööde eest paariks kuuks soolaputkasse pistnud!“

„Näituse juril on tõeste palju kunstimaitset!“

„Ja, seda ma näen kah . . . Kas kunstnik san Martino de Kastrozza ka mitte juri hulgas ei olnud?“

Raudi pildi ees magab üks kunstimaitseja. Keegi möödamineja tähendab:

„Üks õnnelik on juba kunstunesse jäänud!“

„See Wabbe suur pilt kujutab Italjat!“

„Waesed itallased! Nüüd saan ma aru, miks nad nii tihti mässawad ja rewolutsioni teewad! . . .“

„See „Italja“ paneb iga pealtwaataja wäri-sema!“

„Eks ta ole wist maawärisemise ajal maalitud!“

„Kunstnikul peab suur fantasia olema, et midagi sellesarnast luua!“

„Ja pealtwaatajal peab suur kannatus olema, et midagi sellesarnast silmitseda!“

„Mis sul siin näitusel kõigerohkem meeldib?“

„See tühi sein!“

„Pietà“ ees istub mees ja nutab. Keegi astub ta juurde.

„Kas pilt teid tõesti niiwõrd liigutanud on, et te pisaraid tegasi ei suuda hoida!“

„Mitte seda — aga mul on hale meel selle inimese saatuse pärast, kes selle pildi ära ostis!“

„Tead mis ma arwan? . . . Kui need pildid wõtta ja piiri peale kõrwu seadida, siis wõime julged olla, et ükski punane ega must meid enam tülitama ei tule. Niipea kui nad niisugust fronti näewad, wiskawad nad ilma tagasi waatamata warwast siberi metsade poole!“

„Kohtuministrile peaks ettepaneku tegema, et selle asemel, et kurjategijaid kümneteks aastateks sunnitööle mõista, neid paariks päewaks

näitust waatama saata. Mõju oleks minu arwates ühesugune!“

„Wäljamaalased on ka seda näitust waatamas käinud!“

„Ah tõesti! Noh siis wõime loota, et meile hakatakse suuremal määral arstirohtusi saatma!“

„Kudas see wäljanäitus teile üleüldse meeldib kah?“

„See wäljanäitus meeldib mulle nii, et ma karjuda tahaksin: „wälja näitus!!“

„Keegi kolistab kinnise klassi ukse taga ja tahab sisse minna. Teener astub ta juurde ja ütleb: „Mis te sinna tuppa kipute — seal ei ole ühtegi pilti!“

„No wat, just sellepärast ma sinna minna tahangi!“

Gori.

Appi kuuljad ja nägijad!

„Meie Matsi“ kaastöölise Siirupi-Siimu hädakisa.)*

Armsad „Meie Matsi“ lugejad, teie ei wõi endile seda sugugi ette kujutada, kui raske nüüd-sel ajal ajalehe kirjasaatjal uudiseid on leida mis lugejate uudishimu, kelle närwid sõja ajal igasuguste kõmusõnumitega ära on rikutud, soowitawal mõedul rahustada suudaks, — nimelt uudiseid, mis kõigile meeldiwad, huwitawad, waimustawad ja were soontes tarretama panewad.

„Kõik on juba enne kuulnud!“ lausub mulle alati toimetaja, kui ma talle mõne käsikirja pihku pistan ja ta selle läbi on lugenud. „Siim, too mulle niisuguseid uudiseid, mis weel kunagi sündinud ei ole. Kõik on wäga labane ja igapäewane. Lugejad kirjutawad mulle alati: „Lehe sisu on wäga lahja. Kui teie midagi paremat pakkuda ei suuda, siis palume edaspidisest lehesaatmisest loobuda!“

„Sa armas Jumal, mis ma pean siis õiete tegema?! Ma ei wõi ennast ometi lugejate mee-leheaks Olewiste kirikutorni risti külge üles puua wõi aeroplaaniga kuu peale sõita? Ma ei wõi enesele ometi kogu ilma ees Jaapani moodi „harakiirit“**) teha wõi ennast wäikese süstaga Imatra koskest alla lasta? Ma ei wõi ennast ometi sinihappega ära kihwtitada ja siis pärast kui Siirupi-Siimu waim astraalkehas spiritistidele ilmuda? Ja, kui ma seda tõeste teeksin, siis saaksid sellest ainult minu ametiwennad kasu,

*) ilma wastutaja toimetaja lubata, kaastundmuse pärast Siirupi-Siimu wastu oma wastutusel lehte mahutanud. Laduja.

**) Kõht lõhki lõigata.

Pärnu tüüpused.
(Sulejoonistused reisi albumist I.)

Noorherra Knoch.

Pärnu wiina-, laulu- ja naisteminiister.

Karsklane on tema suur — kas olgu wodka, polituur, ehk samogonka „põllumees“ kõik häwitab ta silmawees. Ka naised ei salli ta ja püüab „konfiskeerida“ sest naistel on ju armuwiina, ja . . . ka see teeb kassiaahastuse piina.

mitte mina. Ma olen wahest otse meelt heitmas. Kas te usute, et kui lehepõrnikad kõige külmemal jaanuari kuul nähtawale ilmuks, see meie toimetajat rahustada suudaks? Ei. Ehk et ühte krokodilli Härjapea jões wõi mõnda suurt hiiglamadu Kadriorus oleks nähtud? Ehk et üks inimeselaps poole ahwi ja poole lambana ilmale oleks sündinud? Ei, ütlen ma. —

Armsad lugejad, püüdke ise midagi kõmulist üles leida ja andke mulle sellest teada. Ma tahan selle eest teiega, kui mu rahakott wähegi sõna kuuleb, oma honoraari kristlikult ära jagada.

Juhtub keegi teie seast mõne ministri kutsarilt wõi toatüdrukult midagi huwitawat kuulma, siis ärge hoidke seda waka all, waid pistke kohe paberisse ja saatke minu kätte, külap ma selle loo juba oma nime all lehte toimetan. Meie riigimeeste habemeajajad on selles suhtes wäga head hallikad, kust kõige uuemaid uudiseid ammutada wõid. Nuga kõri peal awaldab nii mõnigi sõnaaher diplomaat niisuguseid sala-

dusi, mis ta isegi Asutawa Kogu ees awaldada ei julgeks. Ma tunnen seda. —

Teie wõite mulle ka niisuguseid westelugusi teatada, mis sugugi sündinud ei ole. Ehk nende kohta küll pärast õiendus ilmub, aga nad on siiski, mis närwide kõtistamisesse puutub, oma kohuse täitnud — ja rohkem ma ei nõuagi.

Juhtnõörina annan teile mõned proowid, missuguseid kõmusõnumeid mulle, näituseks, saata tuleks.

Näituseks:

1) Teatage, et riigiwaranduse ülewõtmise komisjoni esimees omal ajal sakslastelt ülewõetud konjaki tagawarast mainitud kaubast umbes poole miljoni marga eest Soome on saatnud ja selle raha kui taewaõnnistuse aga enesele tallele on pannud.

2) Kirjutage, et keegi linnapanga direktor kolmesajatuhande marga eest lambawillu, mis panga aita hoiule antud, ära on müünud ja selle eest saadud raha, nii kogemata kombel, edasiandmatalt oma kaukasse on unustanud.

3) Jutustage, et mingisugusest jahusaadetusest, mis väljamaalt laewaga kusagile linna nälgiwale rahwale toitmiseks oli saadetud, nii nolens volens*) umbes 4000 puuda ümber kaduma on läinud.

4) Teatage, et keegi kõhukas, pealinnas laialt tuntud ärimees, riigiwalitsuse asemikuna Daanimaale sõitis ja sealt puhta kulla eest, mille väljawiimiseks ühelegi harilikule surelikule luba ei anta, juutidele 1.000.000 (loe üks miljon) marga eest paberosse ja tubakat on toonud.

5) Kirjutage, et kusagil maal mingisugune riigiwalitsus rahwalt põllutöö korralduse ja edinemise suhtes 10.000 hobust on rekwireerinud ja burshuid mainitud loomi nüüd ainult oma lõbusõiduks ja muuks kasulikuks otstarbeks tarwitawad. Lisage sellele teatele veel juurde, et nendest hobustest üks kiskja elajas, ja nimelt „hunt“, kes veel praegugi rahulikult pealinna tänavatel ringi jookseb, kaks kõige paremat eksemplari nahka on pistnud.

6) Telegrafeerige, et Riigiwaranduse ülewõtmise komisjoni ladust mõned lokomobiilid õhku on tõusnud — ja ei tea kuhu — putked on teinud. —

7) Teatage, et meie riigiwalitsus enamlastega rahu tahaks teha, aga üks wihane bull (walandage, tahtsin kirjutada kõwa p-ga) teeb selleks takistusi

Umbes niisuguseid kõmufateateid saatke mulle. Ma usun kindlaste, et niisugused uudised lugejatele huwitust pakuwad. Nende eest saadud tasu tahan ma teiega, nagu ma juba töötasin, wennalikult ära jagada.

Aupaklikult

Siirupi-Siim,

erakorraline „Meie Matsi“ kaastööline“.

Pillid.

(Tõesti sündinud lugu).

Kausi Hans oli naisele sukka jalga tõmmates kõhu ära wenitanud ja läks arsti juurde abi saama.

Arst waatas Hansu läbi ja ütles, et waja on pillisi sisse wõtta, sest pealemärimine üksi ei aita. Ta andis Hansule paar pilli ligi ja Hans läks kodu tagasi. Kodu wõttis Hans pillid taskust ja puistas peo peale.

„Mis kuradi pillid need on? . . . Need ei puhu kusagilt otsast . . . Wist mõned parmu pillid . . . No aga üks sööme ära, waatame mis wälja tuleb! Ah, so jah, arst käskis ju terwelt alla neelata . . . Tubli! Laseme paar tükki alla!“ Hans sõi pillid ära, kuid walu ei wähenenud põrmugi.

„Kuradi sita pillid, need ei aita midagi . . . need on liiga wäiksed. Mõnele koolipoisile ehk aitawad, aga minule wanale inimesele ei tee nad midagi“, kurtis Hans eidele.

Eit andis head nõu:

„Eks sa söö mõni suurem pill ära — ega sa siis wõi eluaeg walu käes sipelda! . . . Ma toon kuurist selle wana torupilli, keera kinni ehk aitab paremini!“

Eit tõi kuurist hallitanud torupilli. Hans wõttis torupilli ja pistis otsa suhu. „Seda kuradi maonahapilli ei saa ju terwelt alla neelada . . . liiga jurakas!“

„Kas sa siis pead ta terwelt alla neelama, söö tükikaua . . . kui ta nii aitab, siis aitab, na kah!“

Hans lõikas pilli tükkideks, riputas soola peale ja sõi ära.

Eit sügas kuklatagust ja küsis:

„Noh, mis maik tal oli kah?“

Hans sülgas.

„Mine põrgu, kurat, oma maiguga! . . . Kust sa tawälja kiskusid?“

„Kust ma siis ta na wälja kiskusin! . . . Lesis kuuri all sõnniku hunniku otsas . . . Rott oli pesa sisse teinud, aga ma kupatasin ta kõige perega wälja . . . Noh kas walu hakkab tagasi andma?“ . . .

„Jah, oota aga! Hullemini hakkab weel pummeldama sees . . . Seda teeb kõik see kuradi pime soolikas seal — ta ei näe, mis toitu sa talle sisse witsutad ja teeb manöwert . . . Ai jah, ai, ah! . . .“

„Kuule Hans, kaua sa siis walu kannatad? . . . kui see pill ei aitand, siis söö ette korraks see wa ämmamooriku pill ära, mis wanelased siia jätsid . . . see ikka suur kahe reaga ja passidega, küllap see aitab enne! . . .“

„Sul o hea ütelda: söö! Aga katsu süüa, küll sa siis laulad teist laulu . . . Too ta siia, egas elu wõi lasta wälja minna!“

Eit tõi lõõtsmooriku tuppa.

„Kanad o teise natuke kirjuks teind, aga mõne asi — pühi kuue hõlmaga aga üle ja mis tal ikka on . . . mis sa wana inimene siis nii uhkust taga ajad!“

Hans sõi lõõtsapilli ära, ainult ühte passi keelt järele jättes.

Ka see ei wähenand walu.

Siis tõi eit wana wiuli, raius puruks, jahwatas kohwimasinas peeneks ja Hans pistis selle puru kinni.

Poole tunni pärast oli Hans surnud.

Eit pühkis põlle nurgaga silmi ja wangutas kurwalt pead:

„Küll on see waese inimese elu aga wilet! . . . oleks nüüd weel üks suupilgi olnud, oleks Hans elama jäänud!“

Gori.

*) Tahtes ehk tahtmata.

Piirita „meloodiad“.

(Wiisil: Kui õhtuehal taewaserwal jne.)

Kui koiduajal päiksepaistel Piiritale läed,
seal „süüstas“ plikad näed,
kel „paljutõutwad“ käed,
siis „arkis jalul“ hirwitama jäed, —
kui „põues“ sul siis armu walu tuuled rõhuwad,
ja tunded lõhuwad,
saharini magusad,
silmad „neegri-jõllilt“ plikad hiiliwad.

Sul rindus „soowike“;
oh, oleks „süüstake“
siis imekiirelt edeneks see „aerutamine“,
kui „aeru“ murrab „ta“,
eks siis wehi jalgega —
siin wõimata pole midagi, see on ju — Piirita!

Kui wilud laened pehmet kallast õrnalt paljastas,
siis põesast walgatas,
kus „keegi“ päiwitas,
siis olid sina nõnda wiisakas; —
preili, — mina olen teie wastu wäga „intensiiv“,
mull tarkus „direktiiv“,
„wanawara“ korjan siin,
ma aru saan et teil on hirmus „piin“!

Siis „päewaloojani“,
mind „ohtralt“ toideti, —
ja lahkumisel „uut ja wana“ tee teele pakuti.
Ei „wanawara“ ma,
lähe iial „kerjama“ —
weel wähem sinna, mida kutsuwad nad — Piirita!

* * *

Otsas huwitawad „lootused“, jõus ära raugesin,
ma kaldal istusin,
riided „kuhja“ ladusin,
ja „karastawas“ woodes suplesin. —
Seal korruga ma nägin, metsast wälja hiilis „mees“,
mu riide „wirna“ ees,
riskeeris „mõtetes“,
ja riietega kadus, et tolm kees!

Nüüd üle laenete,
käib tasa tuuleke, —
ma ükski kaldal „alasti“ kui „näki-nõiake“,
teil laulan kurtes ma,
oh päike kahwata, —
waat' nõnda sünnib tihti seal, kus kuulus — Piirita!
August Brawó.

Eesti „Geisha“.

(Pilk tulewiku „abiellu“.)

See oli „ükskord“ Lindanisas,
Eesti „Geisha'ga“ —
armu walu aina ajas,
„orgu“ trehwama,
— tal olid linawalged „lakad“
mis mind kütkestas, —
ja musu-pruntis „maasik-mokad“
see „were“ keema a'as!

„Holl-rait“ — „orgus“ ma
hooolsalt „flirti“ lõin, —
kirguliselt, ta rinnala
musumagust jõin!

Aeg lendas, — maa ja mere peal,
silm „mõnda“ seletas, —
mu „Geisha'kese“ kogu heal
mind tihti peletas,
— elementid kahtlased,
nüüd Eestis liikusid, —
„ameriklased, inglased“.
mööda „Wirud“ kiikusid!

„Holl-rait“ — lauluga
silmi tegiwad,
„orusse“ mu „Geisha'ga“
jalga lasiwad!

Kord õhtul imeilusalt,
mull „palga Maarja päe“ —
mu „Geisha“ naeru mulinal,
mull pihku pistis käe,
— mu süda „sulal“ lumena,
kõik wiha ununes,
siis „kihlasime“ salaja
ühes suuremas „cafees“!

„Holl-rait“ — kiireste,
asi edenes, —
kolmas päew, läks õhtusse
kui olin „naisemees“!

Aasta oli möödas ju,
mu „Ceisha“ — „tõbine“ —
ja aknast hiilib sisse kuu,
kui wintis türklane,
— ma „walus“ läksin woodi, — ai!
ja unes nägin ma,
et „Geisha'kene“ maha „sai“
ühe „neegri-plikaga“!

„Holl-rait“ — homik noor,
lahti tegin ust,
mull wastu tõttas ämmamoor, —
laps süles „süsimust“!

August Brawó.

Beillaume loomake.

Guy de Maupassant.

Tlk. O s w i.

Havre'i reisijate-wanker hakkas Kriketo'st wälja sõitma,
ja kõik reisijad ootasid oma nimele hüüdmist wõerastemaja
hoowis, mida Molandén — poeg pidas.

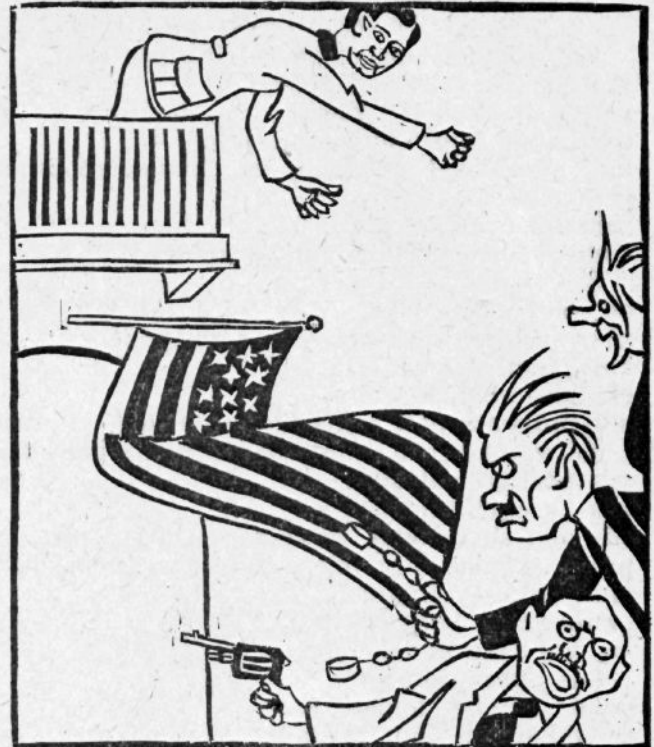
See oli kollane wanker, millel omal ajal kollased
rattad all olnud, mis aga nüüd porist alaliselt hallid.

Esimesed rattad olid täitsa wäikesed; tagumised aga,
kõrged ja pehmed, hoidsid kujuta keret, mis nagu mõnesu-
guse looma kõht täis puhutud. Kolm wäikest hobust, kelle
suured pead ja paksud, ümmargused põlwed esimesel pilgul
tähepanekut eneste peale pöörasid, olid wankri ette raken-
catud, milles midagi imelikku peitus, niihasti wälimuse kui
ka liikumise poolt. Hobused näisid imeliku wankri ees
kui magawad olewat. Kutsar César Orlaville, suure kõhuga
wäike inimene, siiski kaunis osaw, tänu alalisele tarwidu-
sele ratastele ronida ja pukile peaseda, alalisest tuulest,
wihmast kui ka läbilastawatest wiinaklaasidest punaseks
muutunud näoga, — ilmus wõerastemaja uksele, suud kõik-

„Sotsialdemokraadi“ kriminaalromaan ilma alguse

Kord lugejate põua ajal, et sensatsiooni kaudu neid juurde woolaks, otsustas „Sotsi“ peaminister T. Ulp kuiwamaa laewa „Skouts“ kaptenit Reissart aferistiks tembeldada . . .

Päale selle kutsus ta kõige oma pere, — pr. O. Strati, Mannstrandil j. n. e. kokku, andis neile rewolwrid kätte, ise wõttis aga käeraudu ja läks Reissart wangistama, kuid sai Amerika lipuga pläraka vastu tsihwerblatti ja kokkus väga, sest üks mees kes oli aina Üksi, ajas tal oma rusikaga hirmu — püksi . . .

sega üle pühkides. Latal, ümargused korwid, milles õrnad sulgloomad, seisid liikumatate talunaiste ees. Cäsar Orlaville wõttis nad ühe teise järele üles ja paigutas oma tööla katusele, siis asendas enam ettevaatlikumalt neid, milles munad olid; siis wiskas alt mõned wäiksed kaerakotid, ja wäiksed pakid, mis rätikutesse, riidetükkidesse ehk paberisse keeratud. Siis awas ta tagumise ukse, ja taskust nimekirja wälja tõmmates, hakkas wäljakutsudes lugema:

— Preester Georgewille'ist! Preester tuli ette; see oli lilla näoga ja armsa waatega kõige wägew inimene. Ta tõstis oma kuube, et astuda, nagu naisterahwad oma seelikuid tõstawad, ja ronis wankrisse.

— Herra kooliõpetaja Rollebosk-le-Griné'st!

Pikk inimene, kel pikk kuub seljas, ruttas lähemale ja kadus omakorda lahtise ukse kaudu.

— Peremees Poiret, kaks kohta!

Poiret tuli ja astus tõlda: See oli kõrge ja kõwer inimene, kes kuiwetusest paendunud, kondine, harwa pesemise tõttu kuiwa nahaga. Tema wäike, kõhna kitsé sarnane naine astus tema järele, mõlema kätega hiigla suurt rohelist wihmawarju kandes.

— Peremees Rabot, kaks kohta!

Rabot kahtles, kuna tal arusaamata waade oli. Ta küsis: „Kas sa mind seal kutsud wõi?“

Kutser, keda „osawaks“ nimetati, tahtis juba mõne naljaga wastata, kui Rabot korraga peadpidi tõlla sissekäigu poole poleks komistanud tõuke tõttu oma naise, kõrge ja terve wanamoori poolt, kelle kõht lai ja ümargune oli, nagu waat, ja käed nagu rullid.

Ja Rabot lipsas wankrisse roti sarnaselt, kes auku poeb. — Peremees Canivot!

Paks, härjast raskem talupoeg kadus omakorda kol-lasekasti sisemusse, wedrusid sundides paenduma.

— Peremees Beillaume! Kõrge ja kõhn Beillaume lähines küljele kalduwa kaelaga, kannatawa näoga ja kõrwade üle seotud rätikuga, nagu kannataks ta tugewat hamba-walu.

Kõigil neil olid seljas, üle wanamoeliste ja imelikude westide mustast ja rohekast kalewist, sinised bluused, — suurepäralised riided, milles nad Havre'i uulitsatel uhkustawad; peas olid tornikõrgused siidist mütsid, — kenaduse wiimane sõna Normandia külas.

Cäsar Orlaville pani oma kasti ukseid kinni, ronis siis pukile ja laksutas piitsaga.

Kolm hobust ärkasid nähtawaste, ja päid raputades, krõbistasid kellukesi. . .

Kõigest jõust „hei! . . .“ hüüdes, hakkas kutser neid kordamööda piitsaga lahmima. Nad liigutasid, wõtsid hoogu ja sõitsid teele wäheldasel, lonkawal jooksul. Ja oma kiikuwate raamide ning raudse wedruwärgiga kõigitades, tegi wanker koledat raua ja klaasi müra, kuna iga reisi-jate rida, mida tõuked kallutasid ja wiskasid, nagu merel kõikumise mulje said.

Algused waigiti wiisakuse pärast preestri wastu, kes häbenes lobisemist. Ta algas esimesena rääkimist, olles juba looduse poolt juturikas ja seltskondlik.

— Noh, peremees Canivot; — ütles ta, — kas kõik hästi läheb?

ja lõputa, naeru ja nutuga — kuidas keegi soovib.

Kui Reissar seda nägi ja kuulis, seadis ta ta igaks juhtumiseks rebaseraudu omas korteris üles ja ootas naeratades uut „päätungimist“ . . .

Ja siis, lõpuks, sündis see, et h-ra T. Ulp kui ta oma päätungimist üksinda kordama tuli, langes nii, nagu pildi pääl näha . . .
(Romaan võib sellega juba lõppeda, võib, muidugi, ka järgneda veel — eks me ikka seda edaspidi näe . . .)

Hiiglasuur mees, kelle kasvu, näowärwi ja kõhu. sarnadus waimulikuga lähendas, ütles naeratades:

— Kõik on hea, isakene, kõik on hea, aga kuidas teil on?

— O, mul on kõik ülihea!

— Aga kuidas teil, Poirot, lood on? — jatkas preester

— Oh, mul ikka asjad läheksid, kui mitte naerist poleks, mis tänawu, nii kuides on, kadumu läheb; aga tema pealt peab praegustel leol raha teenima.

— Mida siis ikka — ajad on ju nüüd rasked!

— Ja niisugused rasked, niisugused rasked! — kinnitas shandarmi hääl peremees Rabot naine. Et ta naabri külalt oli, siis tundis preester teda ainult nime järele.

— See olete teie, Blondelle? — küsis ta.

— Jah, see olen mina, kes nüüd Rabot'le mehele läksin. Wiletsakene, tagasihoidlik ja rahulik Rabot kumardas naeratades; ta kumardas, pead õige ettepoole lastes, nagu öeldes: see olen tõeste mina, Rabot, kes omale Blondelle naiseks wõtnud.

Korruga hakkas peremees Beillaume, kes ikka rätikut kõrwa peal hoidis, kõige nutulisemalt, jalaga trampides, hoigama, et oma hirmust häda awaldada.

— Teil walutawad wist hambad tugewaste? — küsis preester.

Talupoeg jättis silmapilguks hoigamise, et wastata: „Ei, mitte see. . . isakene! . . . pole hambab . . . see on kõrwas . . . kesk kõrwas. . .“

— Mis teil siis kõrwa sees on? Põletik, mis?

— Ma ei tea, kas just põletik; tean ainult hästi, et see loom, suur loom on, mis sinna puges, kui ma põnnin-gul heinte sees magasin.

— Loom? . . . Teie olete kindel seda uskuma? . . .

— Kindel? Niisama usun, kui taewast paradiisi; ta närib mul seal sees. Pead sõõb, loomake, aga teie — „kas usun“! O, oi, oi. . .

— Ja ta hakkas uuesti jalaga trampima.

Juuresolijate seas oli suurt kaastudmust märgata.

Jgaüks awaldas oma arwamist. Poirot mõtles, et see ämblik on, kooliõpetaja aga, et tigu. Ta nägi juba kord sarnast juhtumist Compurée's Orne'i ääres, kus ta kuus aastat elas; tigu läks isegi pähe ja tuli hiljem läbi nina välja. Kuid inimene jäi selle kõrwaga kurdiks, sest et trumminakk, selgus, purustatud oli.

— See on arwatawaste tõuk, teatas preester.

Beillaume hoigas edasi, pead wiltu hoides ja uksekese peale toetades.

— O — oi . . . oi . . . oi . . . ma mõtlen, et see sipelgas, suur sipelgas on, kuna ta mehiselt hommustab . . . ja kargab . . . ja kargab . . . O — oi! . . . missugune õnntus!

— Tohtri juures pole sa käinud? — küsis Canirot.

— Muidugi, pole käinud.

— Mispärast?

Tohtri kartus arstis wististe Beillaumme'i. Ta sirgus, rätikut siiski mitte ära lastes.

— Mispärast? Sul, võib olla, nende söödikute jaoks raha on? Ta tuleks üks kord, teine, kolmas, neljas ja wiies! See teekski kaks 100 — sou'llist raha välja, see on juba paha panna.

Ja mida ta teeks, see söödik, mida ta teeks? Kas sa tead, mida ta teeks?

Canivot naeratas.

-- Ei, ma ei tea. Aga kuhu sa siis nüüd sõidad?

— Havre'i sõidan, Chamberloini juure.

— Kes see Chamberloin niisugune on?

— Noh, nõid!

— Missugune nõid?

— Kes minu isa terweks arstis.

— Sinu isa?

— Ja, minu isa . . . Sellest en juba palju aega. . .

— Mis su isal siis wiga oli?

— Selga oli ta wenitanud, nii et mitte kätt ega

jalga liigutada ei wõinud.

— Mis su Chamberloin ta kallal siis tegi?

— Ta hakkas selga kätega sõtkuma, just niisama, nagu tainast sõtkutakse. Ja korraga läks üle — kahe tunni jooksul!

Beillaume teadis muidugi, et Chamberloin nõiasõnu rääkis, aga ta ei julgenud seda preestri ees awaldada.

Canivot jatkas, naerdes:

— Kas mitte tigu su kõrwa pole roninud? Ta arwas wist su kõrwa oma auguks, oota, ma ajan ta sul minema.

Ja Canivot, oma käed toruna kokku pannes, aimas koerte haukumist jahil. Ta haukus, hulus ja ürises. Kõik wankris olijad hakkasid naerma, isegi kooliõpetaja, kes kunagi pole naernud. Kuid et Beillaume rahutu näis olewat, et temaga nalja tektakse, siis muutis preester juttu, Rabot' paksu naise poole pöörates:

— Teil on suur perekond?

— O ja, isake. . . raske, wäga raske on nõid üles kaswatada! . . .

— Aga palju lapsi?

Naine teatas waljul häälel ja teatud uhkusega:

— Kuusteistkümmed hinge, isake! Wiisteistkümmed on minu mehelt!

Aga Rabot naeratas tugewamalt, peaga kumardades. Tema tegi wiisteistkümmed, tema, Rabot, üks! Ja naine ise tunnistab seda! Tähenab, polnud kahtlust. Ta uhkustas sellega, pagan wõkul ja kellelt on siis kuueteistkümmes? Seda naine ei ütelnud. See oli kahtlemata esimene? Wõib olla, teadsid teised selle üle, sest keegi ei imestanud. Isegi Canivot jäi rahulikuks.

Kuid Beillaume hakkas uuesti hoigama:

— Oi, oi . . . nüüd liigutab ta ennast üsna põhjas. . . Oh, missugune häda! . . .

Wanker peatas Pauliti kõrtsi juures. Preester ütles:

— Mis oleks, kui pisut wett kõrwa walada? See sunniks wast tema wälja tulema. Tahate proowida?

— Muidugi, tahan!

Ja kõik ronisid wankrist wälja, et operatsiooni juures olla.

Preester nõudis kausi, salwrätiku ja weeklaasi ja käskis kooliõpetajat haige wiltu pandud pead tugewasti kinni hoida; selle järele, kui wedelik kõrwa nõrkunud, ruttu pea teisiti pöörata.

Kuid Canivot, kes juba Beillaune kõrwa waadanud, lootuses, kas ta wast loomakest palja silmaga ei näe, hüüdis:

„Ah, kurat wõtaks, missugune segu! Tarwis on kõrwa lahti uuritseda! Kunagi ei saa see tigu sellest segust wälja ronida! Ta jääks kõigi jalgupti sinna kinni!

Preester uuris omakorda kõrwa awamist ja leidis, et see liig kitsas ja määratud oli, et looma wälja meelitada. Siis puhastas kooliõpetaja tiku ja nartsu abil selle tee. Siis kallast preester, üleüldise ärewuse keskel, puhastatud armusse pool klaasi täit wett, mis Beillaume näo ja juuste ning krae wabele jooksis

— Kooliõpetaja pööras nüüd pea kausi kohale niisuguse jõuga, nagu tahak. ta seda otsust ära keerata. Mõni tilk langes tagasi walgesse nõusse. Kõik reisijad ruttasid waatama, aga looma polnud wees.

Et aga Beillaume siiski teatas, et ta midagi enam ei tunne, hüüdis preester rõõmsalt:

— Ta uppus muidugi ära.

Kõik olid rahul ja ronisid wankrisse tagasi.

Kuid waewalt sai see paigast liikuda, kui Beillaume hirmsaid hoigeid kuuldawale töi. Loomake ärkas ja muu-

tus segaseks. Beillaume kinnitas isegi, et loomake nüüd pähe läks ja tema aju sööb. Ta hulus nii hirmsalt, et Poiret' naise, kes teda kurjawaimust kiusatud arwas olewat, nutma hakkas, seljuures ristimärki ette lüües. Kui siis walu pisut waikis, jutustas kannataja, et tema jalutab tema kõrwa sees. Ta aimas sõrmega loomakese liikumist, nagu näeks ta seda, ja jälgis teda waatega;

— Näe, nüüd ronib ta ülespoole . . . oi, oi . . .

Mu jumal, missugune piin!

Canivot ütles kannatamatalt:

— Wesi teeb teda hulluks, loomakest. Wõib olla on ta wiinaga.

Kõik naersid sellega. Ta jatkas:

— Kui meie Bourbé' kõrtsi jõuame, siis anna talle napsikest, ei ta siis enam liiguta!

Aga Beillaume oli walu pärast mõistuseeta. Ta karjus nõnda, nagu wõtaks tal hing. Preester pidi ta pead kinni hoidma. Paluti Cäsar Orlawille'i esimese wastu juhtuwa maja juures peatada. See oli tee ääres asuw karjamõis.

Beillaume kanti linna; selle järele asendati ta kõõgi laua peale, et sama operatsiooni uuesti korrata. Canivot jatkas oma soowitust, wale napsi juure lisada, et loomakest joobnustada ja magama panna ehk isegi, wõib olla, teda surmata. Kuid preester arwas, äädika parema olewat.

See kort lasti segu tilga järele kõrwa sisse, et see kuni põhjani nõrguks; siis jäeti segu mõneks minutiks haige kõrwa sisse.

Jälle toodi kaus ja kaks hiiglast — preester ja Canivot pöörasid Beillaume'i selle kohale, kuna kooliõpetaja käega wastu terwet kõrwa löi, et haiget kõrwa raputada.

Isegi Cäsar Orlawille tuli, piits käes, tuppa haiget waatama.

Ja korraga nähti kausi põhjal wäikest pruuni täppi, mis sibulaseemne suurune, aga siiski liikus. See oli kirp! Kuuldusid imestus hüüded, siis murisew naer. Kirp! See on aga nali, päris osaw! Canivot peksis endal wastu reisa, Cäsar Orlawille laksutas piitsaga; preester naeris karjuwa eesli sarnaselt, kooliõpetaja naeris nii, nagu oleks ta armastanud, ja mõlemad naesterahwad lasksid midagi kanagatuse sarnast kuuldawale.

Beillaume istus laua ääre, ja enda põlewale kausi wõttes, waatles suure tähelepaneku ja kurja rõõmuga silmades wõidetud loomakest, kes wees siples.

Ta pohises:

— Näe kus sa oled, niisugune raibe! — ja sülgas kirpu peale.

Kutsar kordas löbu pärast:

— Kirp! Ah, sa äraneetud kirp, äraneetud kirp!

Siis hüüdis ta, weldi rahulikumaks saades:

— Noh, teele! Küllalt oleme juba aega raisanud!

Ja reisijad läksid tagasi wankri juure, weelgi naerdes.

Beillaume, kes wiimasena õue tuli, teatas:

— Ma pööran Kriketesse tagasi. Nüüd pole mul ju millegi pärast tarwis Havre'i sõita.

Kutsar ütles talle:

— Üks kõik, maksa platsi eest!

— Ma wõlgnen sulle ainult poole, sest et ma pool teed ainult ära sõitsin.

— Sina pead maksuma terve otsa eest, sest et kohe kuni lõpuni wõtsid.

Algas sõnelemine, mis pea metsikuks tülikis muutus; Beillaume wandus, et ta rohkem kui kaksikümmed sou'd ei maksa, aga Cäsar Orlawille jäi selle peale, et nelikümmed saada.

Nad karjusid, ninapidi koos olles, ühtteist tigidalt silmitsedes.

Canivot ronis uuesti maha.

— Esiteks pead sa 40 sou'd prestrile andma, kuuled sa, ja peale selle neile kõigile toplikest tegema; see teeb kokku 55, ja peale selle annad Cäsarile 20. Noh kas läheb, kawalpea?

Kutsar, kes rõõmus oli, et Beillaume kolm panki 75 centimi wälja peab andma, wastas:

— Läheb küll!

— Noh, maksa!

Wäeliini wõllanali.

„Kus sa selle seapõrsaga kimpu sattusid, Juss! . . . See on tükk tublit soomust . . . !“
 „Ega see seapõrsas pole — waata paremini! . . . See on Wõnnu paruni wennapoeg! . . .
 Wiin ta supikeetja juurde ülekuulamisele!“

— Mina ei hakka juba maksuma. Kõige pealt pole preester arst.

— Kui sa ei maksa, panen ma su wankrisse, ja Cäsar sõidutab see Havre'i.

Ja hiiglane tõstis Beillaune, puusast kinni hakkates, nagu lapse kõrgele.

Siis nägi ta, et peab järele andma. Ta wõttis rahakoti ja maksis.

Sedamööda weeres wanker edasi Havre'i sihil, kuna Beillaune tagasi Kriketosse pööras, ja kõik reisijad, kes nüüd waikisid, waatasid kuidas walgel maanteel tema sinine särk hõljus.

Mis te jändate!

I.

Ma lehest lugessin, wist eile,
 Et Tallinnas üks weider mees
 Konserwatoriumi*) meile

*) Täheendus liha-sabas seisjatele: „Konserwatorium“ ei ole mitte konserwide wabrik, nagu seda mõned arwawad, waid muusika ülikool. H. v. Käkk.

Teeb walmis nende päewe sees.
See mõte on küll hea, kui mõte,
Kuid — nõrk on, nagu ette wõte
Ja pisikene tema hind.
Meil toorest materjali palju,
Ei kunsti sambaks kõlba kalju
Ja kunstil ise puudub pind.

II.

Te leiate küll ruttu maja
Ja mõne torupilli ka,
Kuid — õpejõudusi on waja
Ja neid on raske koguda.
Te kutsute ehk mõne Tiina
Ja mõne Ütsikese kah,
Kas tundwad nad, mis Palestrina,
Ehk mis on Sebastian Bach?
Ei ole kunst, kui kõõrutada
Te wesist wiisi suudate
Mozart'ist kõrwa wõõrutate,
Teatri põrguks muudate.

III.

Kui Peterburi lauretid
Teil enne mängsid kinodes
(sest Glasunow — wist õlle waadid
ka pidas õpe-saalides)
Kui sealt, kus Tschaikowski liikus
Ja Rubinsteini rusik kiikus,
Ei tulnud wälja kunstlmeest.
Kas saate teie Kilulinnas,
Kus kunst ei ole sugu hinnas,
Artisti luua solgiwees?!

IV.

Nüüd konserwatooriumi toolid
Te jätke: kunsti tee on pikk,
Ja seadke korda wallakoolid,
See oleks rohkem kasulik.
Kui rahwal pole süüa silku,
Siis ärge pilku
Te sinna saatke, kus on austrid, sprottid,
Waid, täitke parem enne rahakotid.
See tähendab: kui wälja harite te rahwa,
Siis tema kunsti poole püüdmises on wahwa.

H. v. K ä k k.

sest sõber on mull ruskaja soroka.“
Nii rääkis Warblane, kuid puude lehtes
üks Oraw tuli — demokraadi ehtes
ja näris käbi.

Oh häbi!

Siin astus Warblane ta wastu kohe sõtta,
Et punalooma nahka maha wõtta.
Siis ütles Oraw: „Wäga austud lind,
Mind pead waenlaseks, kuid sa ei tunne mind!
Me oleme ju mõlemad nii waesed
Ja nälgas, närused on meie lapsed, naesed.
Oh Warblane, sa ära usu, et
Sorokuschka ei sega sinu wett!
Ta hilpab ümber kiriweses peltsis
Ja suurte kullidega elab seltsis.
Nii kaua suured linnud peawad su'st lugu,
Kui täidad nende pugu.
Ja wiimaks ennast sinust lahti lööwad,
Sind ühes sulgedega ära sööwad.
Sa otsi sõpra säält, kus sõber on,
Kas olgu Oraw ta, wõi nirgike, wõi konn!
(Oh, wabanda, see on wist „mowe-ton“!)
Ma olen wäike loom, ei jaksa imet luua
Kuid sulle kasu tuua
Ma ikka wõin, sest suur on minu pere:
Ma kõige kõrgemate puude latwa tikun
Ja raisa-kulli pesad ära rikun,
ning nende munadega täidan oma kere.
Kas tead, et Siberis on platsis raisa-kullid?
Kui siia jõudwad nad — siis kõik on mokas
Ja sinu lootused on lõhki, nagu mullid . . .“
Siin Warblane end uhkelt sirgu ajas,
Ta wastus sedawiisi kajas:
„Su kõne on küll sile,
Kuid, ilmas selle peale kajab wile.
Ja, pealegi Pariisi poodis
Su demokraatlik nahk ei ole moodis.
Soroka ja ta sõbrad on suurtsugu,
Neist pean lugu.
Kui aga kahepeaga kull tahab mokka pista mind
Siis — mina olen lind —
Ma lendan üle lahe
Ja asi tahe.“

Krõlowi järele H. v. K ä k k.

Warblane ja Soroka.

(Walm.)

Nii laulis Warblane kord rõõmsalt metsa tukas:
„Ei Tartus ega Pukas,
Waid mina lendan terwes wabariigis,
Ei suple enam tiigis,
sest ujuda mull käes on terwe Soome lahe
ja asi tahe.
Kõik kullid, kaarnad kadunud on ära,
ja metsa üksi täidab minu kära,
Kui otsin toitu.
Ei karda mina weripunast koitu,
ne nado mne i mudrawo proroka,

Arstisaladus.

Kui soldat haige on, siis waatab halastaja
õde kraadiklaasiga mitu kraadi tal on, kui oh-
witser haige siis waatab õde paguni pealt, mitu
kraadi tal on.

Ajakohane nali.

„Eit, wõta mu saapad ja wii kingseppa
juurde — lass witsutab pooledtalla! alla!“
„Kas sa hull oled peast! . . . Katsu aga
ise alla kopsida, muidu läheb hapuste . . . Näe,
minister oli kingseppa kodu kutsunud ja nüüd
sai ametist lahti ja pannakse weel wiimaks put-
kasse kah!“

Kuiwamaa laewa „Scout'i“ kapten sir Reissar.

Käis teises ilmas laewaasjandust uurimas ja ehitas, tagasi kodumaale tules, Amerika süstemilise laewa „Scout“. Kuid, et ta peasjalikult „Panama“ wabriku kompast tarwitand, nagu mõned arwawad, siis otsustanud walitsuse wõimud, et ta laewa kuiwale juhhib ja wiskasid ta üle parda. Wäga intelligentlik „tsentelman“. Mõistab grammofoni mängida, tunneb maakera läbi ja läbi ja teab kus kiwi all wähhjad munewad:

Ta sõitnud Niagaras
ja purjutand Sacharas.
Ta ujund okeanis
ja ka Afganistanis.
Ta käind ka Babilonis
olnd tormis ja tsiklonis.
Käind põhja, lõuna kaarel
kuid mitte weel Naissaarel.
Wõib olla ehk saab minna
ka elu aeg weel sinna.

Suwise hooaja paturegister.

(Sõduri wiisil).

Päike see „kõrwetab“, kui komandu haäl,
ja „tänaval“ kõnnib „purshui“ westi waäl, —
turu on kirju, kui „passärna pall“,
ja kirjanduse ilmas on „Kingisepa“ trall!

Oi, sa poiss, ei aima sinu meel,
mis sel suwel wõib sündida weel!

Täis „plekulist tõbe“ on kaupluste „silt“,
poe akendel „siurutab“ Püüman'i „pilt“ —
ja „Weerennis“ siristab „tirtsude parw“,
et laste „toitluspunktidel“ kahwatu „karw“!

Oi, sa poiss, ei aima sinu meel,
mis sel suwel wõib sündida weel!

Landeswehri „leeris“ on kohutaw „lein“,
ei „õitsen'd“ sel suwel nende „nisu ega hein“ —
aga „töölise“ silmad, need loitlewad „tuld“,
tal „lootused suured“, — Naissaar ehk muld!

Oi, sa poiss, ei aima sinu meel,
mis sel suwel wõib sündida weel!

Enamluse „hädas“ oli „põhja armee“,
„kartula wabariik“ peastis selle „idee“ —
reserwis „surmasõlmesi“ teeb „taewaliit“,
ja — häda! „kommunistiks“ on muut'nud „Maaliit“!

Oi, sa poiss, ei aima sinu meel,
mis sel suwel wõib sündida weel!

Kadriorus õõwaikus „liiguwad“ puud,
seal „Amori ohwritel“ musudes suud, —
aga „Wirus“ seal inglasi lendamas näed,
ei tule sellest Eestile „õnne ega hääd“!

Oi, sa poiss, ei aima sinu meel,
mis sel suwel wõib sündida weel!

Maal „hertsoki-riiki“ ehitawad „opmanid“,
linnas spekuleriwad „scouts-kaptenid“ —
ja „timmimise tehased“ need tööt'wad — hu'hu, —
sest „kõrweb“ ju muidu me' „miilitsa“ suu!

Oi, sa poiss, ei aima sinu meel,
mis sel suwel wõib sündida weel!

Lõpul on minu, poole suwe „muinasjutt“,
ja „sotsidel“ boikoti pärast tuline „nutt“ —
neile „hirwitab“ wastu eel mustendaw „haud“,
ega muidu pole „Wõitlus“ kui suur „malelaud“!

Oi, sa poiss, ei aima sinu meel,
mis sel suwel wõib sündida weel!

Oh suwi „komplimentide“ ilusam luul,
kui puhub weel õrnalt su „batsilluse“ tuul, —
siis kõhuruumi neetud „tundmused“ kood,
ja „wurluudes“, seiswad weel kaua su lood!

Oi, sa poiss, ei aima sinu meel,
mis sel suwel wõib sündida weel!

August Brawó.

Sotsial-kariéristid.

Tartini „Kuradi-kontserti“
Meil kaua mängis Pätsi pill;
Nii mitmele, kes surus „winti“
Jäi näpu peale were-will.

Sealt wiimaks „sotsid“ lahku löiwad
ja omad pillid wälja tõiwad,
Ning warsti põrus meil parkett:
„Con brio“, kahest „con dolore“
Nad hüidsid proletari poole:
See oli Krölow'i kwartett.

II.

Nad Päts'ile teid etteheiteid,
Et tema pole aru saand
Rewolutsioni näpunäiteid
Ja meie riigi rappa a'and;
Maailma proletari püided
Ja wõitja rahwa rõõmu hüided
On temale üks wastik toon.
„Sots“ arwas teadwat ajalugu
ja arwas wiia Eesti sugu,
seal teel, kus ikka õige joon.

III.

Kuid, uusi wõimumehi kiites,
Meil warsti tuli meelde see:
„Towarischtsi, kak ni sadiites,
A w musõk . . .“ ja nii edasi.
Kui ajaloolist mõttetarkust
teil alma mater andis Tartust,
siis — see bagash on wist küll napp:
te käite weel burshuide kingis
ja liigude ses nõidus ringis,
kus sõber — kodanlus ja papp.

IV.

Te waadake ka wälja ilma,
kus liigub uus ja wägew jõud,
siis waest ehk paistab teise silma,
et — ilma waadetes meil pöud.
Kas Wenemaal on ainult kollid?
Italias ja Ungria lollid?
Kas peas on rahwal pime kott?
Kui juba põhja rahwas Noirras
näeb, et kõik Baltis pole korras
ja meile tehtakse boikott?!

V.

Kapitalismus on üks paise
mis ammu rahwa selga sööb,
eks tema koledasti haise
ja millal tema lahti lööb? —
Ei nõelaga siin tehta nalja —
ta lõigatud peab saama wälja . . .
Kuid — seda teab iga üks,
et walmistand te pole pinda
ja „lõikust“ teie ka ei hinda —
teil lähem oma sark ja püks.

* * *

„Neil waljad tõmmatud on pähe“
te ütlete, et „einerlei“
politikat on siiski näha —
me loome weel üks politsei!“
Kui löög on kord meil juba sarwis,
siis palju politseisi tarwis
weel tuleks meile asuta:
Kui pidul tantsib poiss ja plika,

siis kordnik pole kasuta. —
 Ta astub kohe rahwa hulka
 peab käes kroonu tollipulka
 ja hüüab: „Messieurs, Mesdames!
 meil kallis laste-aiä kraam,
 poiss, ära plikat ligi kisu,
 et sull ei ärkaks armu-isu!
 Nii käseb kõlblus — politsei:
 1/2 arschint sugudel on wahe,
 siis Eestis elada on lahe,
 kus litsud kõhu sina, hei!“

Wõrus, 21.VII.19.

H. v. Käk.

See on see kuulus kapitan
 te teate, keda ma arwan.
 Kuid „kingituse“ eest, mis paha,
 oleme maksma pidand tasuraha!
 Me onule peaks nimetama,
 et niisugust ta ei saadaks kama,
 sest seda sorti kinkisi
 meil asutustes omalgi! Iron Ducke.

Ukse kell.

Sonett.

(Wiisil: „Hrüsanteemid.“)

1.

Mul ukse külles wäike kell
 mis sagedaste ärewel —
 ta heli mitmewiisiline:
 kord kõlab waikselt, waljemalt,
 kord õrnemalt, kord karmimalt
 nii, kuidas keegi külaline. —

2.

Siis, kui weel armastasid mind,
 ma kella häälest tundsin sind,
 kui seisid wäljas ukse taga:
 kell häälitsetes nii tundliselt.
 nii tungiwalt, nii kirgliselt,
 et wärisema hakkas süda . . .

3.

Nüüd peale selle tihtigi
 jään kella kuulma õhtuti,
 et nõnda heliseks weel tema.
 Kuid asjata jäin ootama,
 ja waluga nüüd aiman ma:
 mind unustanud oled sina. —

4.

Ehk kellake küll päewal, ööl
 on ukse helisesamas weel
 ja sisse lasen külalisi,
 kuid sarnane tal pole hää,
 mis sünnitas kord armu wäel,
 oh, kallim, sinu tuksuw käsi. —

26. VII. 19.

„Lex“.

Amerika kingitus.

(Laulda boy-scoutide näokatte pidul.)

Amerika hea onu Sam
 on teistest onudest armsam:
 ta annab meile kingitusi
 ja maksu selle eest ei küsi.
 Ta kingitustes muude seas
 on üks meil esimeses reas

Killud.

Kui mõni papp on jooma wisa,
 ehk ära müütud kroonu traat,
 siis Asutawas Kogus kisa
 nii tõuseb, et oh taewa taat!
 Kui jälle mõni joobnud loru-
 automobillis ajab joru
 ja katki läheb auto telg —
 siis tõmba kohe isand maha
 Ja, kas ta tahab, wõi ei taha,
 tee hõõgama ta pehme selg.
 Kas kõrge Kogu peab tõest
 neid küsimusi sõeluma,
 peab prügi püüdma Eesti jõest
 ja katkend püksa nõeluma?
 Kui kaotan ma kirja tasku,
 ehk ajan ümber piima plasku,
 siis tuleb sellest suur affaire!
 Kui püüan põuest kinni kirpa,
 ehk põllul ajan katki sirpa —
 Kõik teatan Kogusse! Que faire!

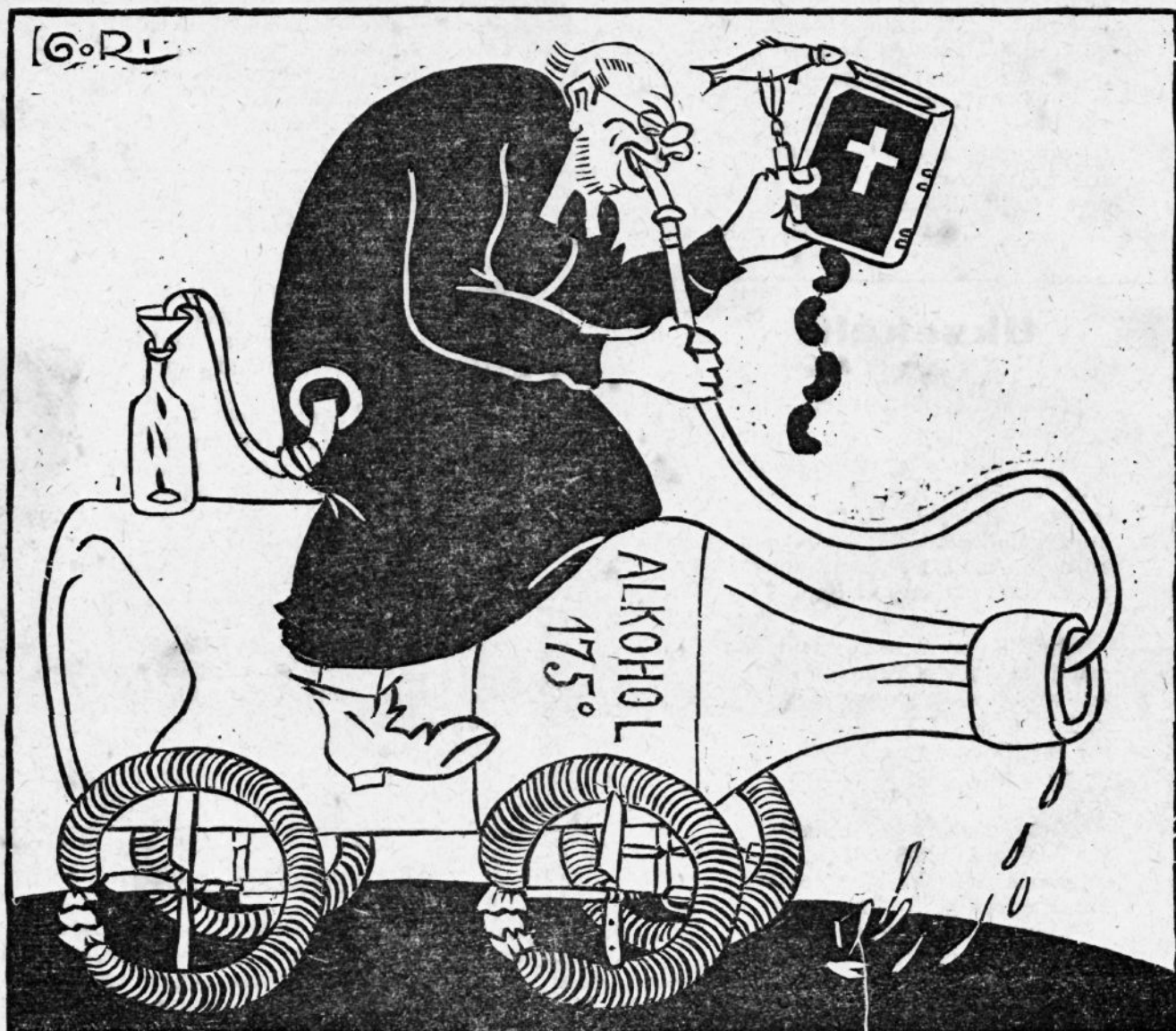
H. v Käk..

Lugejatele.

Wiimasel ajal on igalpool suured segadused, sigadused ja kriisised päwakorrale tekkinud. Üks segab siin, teine segab seal, aga õieti segada ei mõista ükski. Kui juba segada, siis segada nii, et see tõesti segamini on ja ükski otsa ega algust ei leia. Niisugune segamine on kunst ja seda mõistab Eesti wabariigis ainult „Meie Mats“. Et see mitte lihtne reklam ei ole, seda wõib igaüks tõendada, kes eelmise „Meie Matsi“ numbri läbi waatas. Selles numbris on pildid niiwiisi ära segatud, et neid ka ükski kunstiminister Kompas ega Lompas oma koha peale ei mõista asetada. Kuid et segadus (ehk sigadus) praegu kõigis selle maakera ministriumites walitseb, siis loodame, et lugejad meie siseministri ametist äraastumist ei nõua, sest tema ei käi oinastega ega lammastega läbi waid ajab juttu ainult mõistlikkude matsidega. Nii siis — head uut aastat ja uut walitsust!

„Meie Matsi“ Peaminister: Gori.
 Siseminister: Pole Ori.
 Wälisminister: Ära Nori.

Perpetum mobile.

Meil on korda läinud ühe uue, algupärase ja väga teravmõttelise ülesleiduse plaanid kätte saada. Et ülesleidus tõesti huwitaw on, siis tutvustame sellega ka oma lugejaid. Pikka seletust me aga praegu anda ei wõi, sest et Pärnus maasika müük ära keelati, ütleme ainult, et uue ülesleiduse nimi on „taewaliidupõrgusõidusamagonkaautokonka“. Ülesleidja on keegi taewaliidu õpetaja, kes autosõitudel palju õpetust on saanud. Keda asi huwitab, wõib punktiपालsemaid seletusi saada iga taewaliidu õpetaja käest, pudeli samagonka ja kahe kúpsetud sibula eest.

Järgmine „Meie Mats“, nr. 25 ilmub laupäeval 9. augustil.

